

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านกุดน้อย หมู่ที่ 1 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

นางสาว มนต์ทิศา คัมภีร์วัฒน์

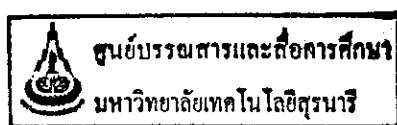
สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-533-091-4

บทคัดย่อ

มนต์ศิลา คัมภีร์วิวัฒน์ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา บ้าน
กุดน้อย หมู่ที่1 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์สอาด สุลักษณะ, 129 หน้า

ISBN 974-533-091-4

สารนิพนธ์เล่มนี้นำเสนอผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านกุดน้อย ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยศึกษาในประเด็นความเข้มแข็งของชุมชน ความเข้าใจและศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรวมถึงสมาชิกผู้รู้ ว่าสามารถนำเงินไปสร้างอาชีพ สร้างรายได้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด ข้อมูลที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ได้จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ การจัดเวทีชาวบ้าน การสำรวจโดยใช้แบบ บร.ต่าง ๆ ตลอดจนการสังเกตและสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาประเมินในรูปแบบชิปโมเดล เพื่อหาข้อสรุปของโครงการที่ประเมิน ผลจากการวิจัยพบว่าการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของการตั้งกองทุน โดยมีการปล่อยกู้ให้สมาชิกทั้งหมด 45 คน ใน 3 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ การเกษตร เลี้ยงสัตว์ และค้าขาย รวมเป็นเงิน 789,000 บาท นอกจากนี้ยังพบว่าผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเติบโตของกองทุน ตลอดจนความเชื่อมั่นของสมาชิกที่มีต่อกองทุน ได้เป็นอย่างดี

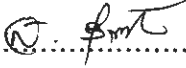
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนักศึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

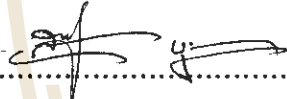
หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและประเมิน
โครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(อาจารย์สอาด สุลักษณ์)

กรรมการสอบ

.....
(อาจารย์สามารถ บุญอาจ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

.....
(รองศาสตราจารย์ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม
วันที่...เดือน..... พ.ศ.....

16 ต.ค. 2545

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- อาจารย์สอาด สุกข์ขันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- อาจารย์สามารถ บุญอาจ กรรมการสอบสารนิพนธ์
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสีคิ้ว
- คุณอำนาจ โคคจันทร์ทีก ผู้ใหญ่บ้าน และประธานกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวก และขอขอบคุณพ่อแม่พี่น้องในหมู่บ้านภูคน้อย ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

มนต์ทิชา คัมภีร์วัฒน์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
หน้าอำนวยการ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 กรอบความคิดทฤษฎี	2
1.4 วิธีการดำเนินงาน	4
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ	4
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์	5
2.2 ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	6
2.3 แบบการดำเนินการที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน	12
2.4 การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	15
2.5 หลักการประเมิน โครงการแบบชิปโมเดล	16
2.6 วิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	17
2.7 เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมินโครงการ	19
3.1 รูปแบบการประเมินโครงการ	19
3.2 กลุ่มเป้าหมาย	21

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.3	ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ	21
3.4	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	24
3.5	การเก็บข้อมูล	25
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูล	26
บทที่ 4	ผลการติดตามการประเมินโครงการ	27
4.1	ผลการประเมินบริบทชุมชน	27
4.2	ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม	30
4.3	ผลการประเมินเทคนิคการทำธุรกิจของผู้กู้	37
4.4	ผลอื่น ๆ ที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	38
4.5	สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	38
บทที่ 5	สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	39
5.1	จากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้	39
5.2	อภิปราย	40
5.3	ข้อเสนอแนะ	42
บรรณานุกรม		43
ภาคผนวก		44
	ภาคผนวก ก. ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกุดน้อย	45
	ภาคผนวก ข. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน	52
	ภาคผนวก ค. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	64
	ภาคผนวก ง. แบบรายงาน บร. 1 – แบบรายงาน บร.12	68
	ภาคผนวก จ. แผนที่ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา	121

สารบัญแผนภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 แผนที่ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

121

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนแห่งชาติเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล จัดตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ของประชาชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เงินกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาทที่ทางรัฐบาลได้จัดสรรมาให้ทุกหมู่บ้าน เพื่อที่จะให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการระบบบริหารจัดการการเงินของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพเสริมสร้างในการสร้างความเข้มแข็งด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต กองทุนหมู่บ้านที่ทางรัฐบาลให้แต่ละหมู่บ้านมานั้นก็เพื่อจะให้ชาวบ้านนำเงินส่วนนี้มาเป็นเงินกองทุนกู้ยืมในหมู่บ้าน เพื่อให้คนที่กู้ยืมเงินนี้นำไปใช้ประกอบอาชีพได้ไม่ต้องไปกู้เงินนอกระบบจากที่อัตราดอกเบี้ยสูง รวมทั้งเป็นการกระจายอำนาจของรัฐสู่อำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากนโยบายที่เร่งด่วนของรัฐบาล ภายใต้การบริหารของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ซึ่งมุ่งเน้นที่จะแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจสืบเนื่องมาจากแผนพัฒนาแห่งชาติฉบับที่ 8 และ 9 ที่มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอันเป็นรากฐานของประเทศ รัฐบาลจึงมีนโยบายในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉินตลอดจนความจำเป็นเร่งด่วน โดยแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนจะต้องบริหารจัดการกองทุนกันเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้นรัฐบาลจึงอนุมัติเงินให้กับหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท ทั้งหมดทั่วประเทศ 79,754 แห่ง ซึ่งเป็นหมู่บ้าน 70,865 หมู่บ้าน เป็นชุมชน 8,889 ชุมชน (วารสารเทคโนโลยีชาวบ้าน ปีที่ 14 ฉบับที่ 276 2544,107-109)

หมู่บ้านและชุมชนเมืองทั่วทั้งประเทศทั่วทั้งประเทศที่ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จและยังไม่ได้จัดตั้งกองทุนต่างก็ต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้กองทุนเกิดความเข้มแข็งต่อไป บ้านกุดน้อย ซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่ 1 ต.กุดน้อย อ.สีคิ้ว

จ. นครราชสีมา สามารถจัดตั้งกองทุนได้แล้ว เพื่อจะทราบว่ากองทุนหมู่บ้านกุดน้อยบรรลุนิติภาวะ ประสงค์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านมากน้อยเพียงใด โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านมากน้อยเพียงใด โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจึงจัดให้มีการประเมินกองทุนหมู่บ้าน โดยผู้วิจัยซึ่งเป็นนักศึกษาลัทธิสุทรประกาศนียบัตรบัณฑิต จึงได้เขียนและเรียบเรียงรายงานการประเมินในรูปแบบของสารนิพนธ์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จตลอดจนจุดอ่อนที่กองทุนหมู่บ้านควรพัฒนาปรับปรุง และเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้จัดทำสารนิพนธ์ในด้านการศึกษาและพัฒนาชุมชน

1.2 วัตถุประสงค์

การดำเนินงาน โครงการกองทุนหมู่บ้าน หมู่บ้านกุดน้อย ต.กุดน้อย อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการบริหารการจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่รัฐบาลจัดสรรให้
2. เพื่อทราบว่าประชาชนในหมู่บ้านกุดน้อยมีศักยภาพและความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่
3. เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งทางบวกและทางลบ
4. เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับประชากรในท้องถิ่นว่ามีศักยภาพในการประกอบอาชีพสร้างงาน สร้างรายได้ ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพียงใด

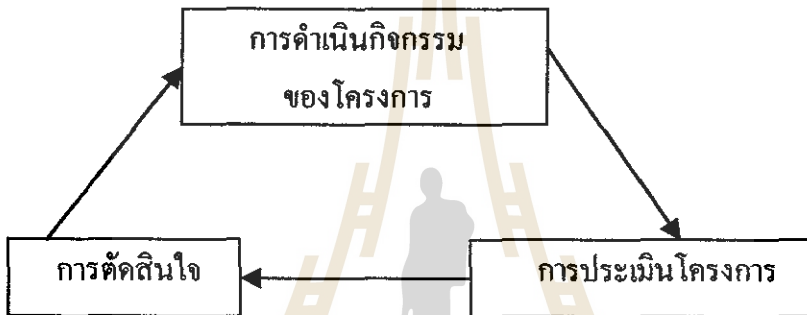
1.3 กรอบความคิดทฤษฎี

เกี่ยวกับการประเมินโครงการนั้น ได้มีผู้ที่นำเสนอแนวคิดและรูปแบบการประเมินไว้หลายลักษณะด้วยกัน เช่น อัลคิน (Alkin) กล่าวถึง การประเมินว่าเป็นกระบวนการคัดเลือก การประมวลผลข้อมูล และการจัดระบบสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเสนอต่อผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจ หรือใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทาง ในการเลือกการดำเนินโครงการนอกจากนี้ ไทเลอร์ได้เสนอแนวคิดว่า “ การประเมิน คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่สังเกตได้กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้” โดยมุ่งเน้นที่การประเมินทางการศึกษา ส่วนแนวคิดของสคริปเว่น เป็นการผสมผสานแนวคิดของไทเลอร์และครอนบาคเข้าด้วยกัน โดยถือว่าการประเมินเป็นกิจกรรมหลักที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือ เพื่อการเก็บรวบรวม

ข้อมูล และกำหนดตัวชี้วัด แนวคิดและรูปแบบการประเมินข้างต้นนี้เป็นเพียงโดยสังเขปเท่านั้น ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาในรายละเอียดได้ใน(หนังสือชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา หน้า 84- 88)

สำหรับแนวคิดและรูปแบบการประเมินที่ใช้ในที่นี้ คือ แนวคิดและรูปแบบการประเมินแบบซีป(CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)

สตัฟเฟิลบีม กล่าวว่า “ การประเมิน เป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการรวมทั้งการดำเนินการรวบรวมการเก็บข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ” โดยมีแนวคิดพื้นฐาน

ความรู้พื้นฐานการประเมินของสตัฟเฟิลบีม

สตัฟเฟิลบีมได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภทซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมินว่า รูปแบบการประเมินแบบซีป (CIPP Model) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะประเมิน

C	มาจาก	Context	คือ	บริบทของหน่วยระบบ
I	มาจาก	Input	คือ	ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	มาจาก	Process	คือ	กระบวนการของหน่วยระบบ
P	มาจาก	Product	คือ	ผลผลิตของหน่วย

แบบจำลองแบบซีปจะสามารถนำไปประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

- 1) การประเมินสถานะแวดล้อม ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์
- 2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ
- 3) การประเมินกระบวนการ เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ

4) การประเมินผลผลิต จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินใจและดูแลสำเร็จของโครงการ

1.4 วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของ หมู่ 1 บ้านกุดน้อย ต. กุดน้อย อ. สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

ขั้นตอนที่1 ศึกษาวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนแห่งชาติหรือไม่

ขั้นตอนที่2 ศึกษาจากเอกสารเพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

ขั้นตอนที่3 ใช้ชิปโมเดลในการวิเคราะห์กองทุน กำหนดตัวชี้วัดที่ทำการเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่4 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจ โดยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ วิทยุบุคคล จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การจัดประชุมเพื่อให้ได้ข้อมูลรายกลุ่ม ใช้แบบบร.1-บร.12ที่ส่วนกลางกำหนดมาให้ มีการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน

ขั้นตอนที่5 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมานั้นมีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมเป็นตัวเลขอย่างชัดเจนเป็นข้อมูลที่สามารถวิเคราะห์วิธีทางสถิติ เช่น รายได้ของประชากร เป็นต้น และข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่บรรยายเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชากรในหมู่บ้านเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น

ขั้นตอนที่6 รวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้นำมาทำสารนิพนธ์

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

1. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้าน
2. ได้ทราบว่าประชากรในหมู่บ้านมีกระบวนการพึ่งพาตนเองมีศักยภาพ และมีความเข้มแข็ง
3. ได้ทราบและมีความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั้งทางด้านบวกและด้านลบ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข
4. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทที่แท้จริงของกองทุนหมู่บ้านที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความนำ

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจากความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั่วประเทศ ที่ได้รับการอนุมัติให้จัดตั้งกองทุนรับการจัดสรรเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว หรือชุมชนที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ตามต่างก็ต้องพัฒนาด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจึงให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพนี้เป็นหลักสูตรที่เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่ในหมู่บ้าน หรือในชุมชน การประเมินผลโครงการนี้เป็นเนื้อหาหนึ่งในหลักสูตรเป็นหลักวิชาที่ได้จากความคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและข้อมูลอื่น เพื่อแสดงว่าหลักวิชาด้านเนื้อหาสาระและด้านเทคนิควิธีการประเมิน ที่ นำมาใช้ในการประเมินครั้งนี้ ความถูกต้อง และมีความสมเหตุสมผลในทางวิชาการ หลักวิชาด้านเนื้อหาสาระ และประเด็นทางเทคนิคการประเมินกองทุนหมู่บ้าน มีดังนี้

2.1 นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2.1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ศ.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่มและแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง'

โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถ ในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

2.1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- 1) เสริมสร้างความเป็นสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
- 2) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตตนเองด้วย “คุณค่า” และ “ภูมิปัญญา” ของตนเอง

- 3) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน / ชุมชน
- 4) เชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างประชาชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม
- 5) กระจายอำนาจและพัฒนาประชาธิปไตยให้ท้องถิ่น

2.1.3 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านเพื่อการสร้างงาน สร้างรายได้ ให้กับชาวบ้าน
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านให้สามารถบริหารและจัดการเงินทุนของตนเอง
- 3) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถและการแก้ปัญหาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) เสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน
- 5) กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากฐานของประเทศ

(ที่มา : คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

2.2 ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์จะใช้แนวทางนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ดังกล่าว เป็นหลักในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้วย

2.2.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เห็นควรมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้มีอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบในการวางแผนงาน นโยบาย และแผนงาน ในการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าว เป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสอดคล้องกันกับนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ดังกล่าว

1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544”

2. ระเบียบนี้ให้ใช้ข้อบังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

3. บรรดาระเบียบข้อบังคับระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

4. ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ

“กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” หมายความว่า กองทุนในระดับชาติ

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครอง ท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล ในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขคณะกรรมการกำหนด

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชน เมืองแห่งชาติ

5. ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่ง ชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวดดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1. ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง แห่งชาติ” โดยใช้ชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีหรือที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการ ศ.ภ และสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัด กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการ ธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะ รัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขานุการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คน ให้มีที่ปรึกษาคณะ

กรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกิน 7 คน

2. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น ในระหว่างที่คณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่แทน

3. นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- 1) ตาย
- 2) ลาออก
- 3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- 4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- 5) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือ เสมือนไร้ความสามารถ
- 6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

4. การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ในการประชุมถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือ ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุมถ้าไม่มีรองประธานมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

5. คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) กำหนดแผนงานการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- 3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อ

คณะรัฐมนตรี

- 4) กำหนดแผนงาน และอกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้งและแนวทางการบริหารงานกองทุน
- 5) อกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหาและจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- 6) อกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
- 7) แต่งตั้งอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- 8) อกระเบียบคำสั่ง และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- 9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการหรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ได้โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานอย่างเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกักกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้
- 10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งฐานะทางการเงินของกองทุนในคณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 11) การประชุมคณะอนุกรรมการ ในข้อ 9 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม
- 12) ได้มีประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเบี่ยประชุม และค่าตอบแทนให้คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้แทนที่ปรึกษาซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ.2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขานายกรัฐมนตรี

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานและเลขานุการของคณะกรรมการ
- 2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
- 3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการ และของกองทุน
- 4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน

- 5) ดำเนินงานและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
- 6) จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจง และฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- 7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ ในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
- 8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- 9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- 10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
- 11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

2.2.2 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกุดน้อย มีดังต่อไปนี้

ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกองทุนหมู่บ้านกุดน้อย”

ที่ตั้งกองทุนเลขที่ 79/1 หมู่ 1 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

รหัสไปรษณีย์ 30140

ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศคัดเลือกตั้งคณะกรรมการวันที่ 14

กรกฎาคม 2544 เป็นต้นไป

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ
- 2) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อแปรรูป
- 3) เป็นแหล่งเงินทุนกู้ยืมเงิน
- 4) เพื่อลดรายจ่าย

แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินทรัพย์สิน ดังนี้

- 1) เงินที่รับจัดสรรจากรัฐบาล
- 2) เงินที่ได้บริจาคโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือภาระติดพันใด ๆ ทั้งสิ้น
- 3) ดอกผลหรือประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- 4) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- 5) เงินฝากสะสม (หุ้น)

6) เงินจัดสรรจากหน่วยงานเอกชนอื่น ๆ

คุณสมบัติของสมาชิก

1) เป็นคนในหมู่บ้านและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของหมู่บ้านคุณน้อย ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป

2) บุคคลนั้นต้องมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

3) เป็นผู้ที่พร้อมจะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน

4) เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุนได้มีมติ 3 ใน 4 ของคณะกรรมการกองทุน

เห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

5) มีเงินฝากหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ไม่เกิน 5 หุ้น(เงินฝากจะทุกเดือน ๆ ละ 20 บาท)

6) สมาชิกต้องเปิดบัญชีฝากเงินที่ธนาคารออมสิน

7) เมื่อสมาชิกขาดส่งค่าหุ้นเป็นระยะเวลาติดต่อกัน 3 เดือน ให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของกองทุนทันที พร้อมทั้งส่งเงินต้นและดอกเบี้ยคืนทันที

8) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือ คนเสมือนไร้ความสามารถ

9) จะต้องเป็นผู้ที่ไม่มีประวัติการค้างชำระหนี้

การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

1) ยื่นใบสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน

2) การรับสมาชิกรับ 1 ครั้ง/เดือน

3) สถานที่สมัคร ณ ที่ทำการกลุ่มออมทรัพย์ เลขที่ 66/2 หมู่ 1 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

4) คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม โดยมติเห็นชอบ 3 ใน 4 ของคณะกรรมการกองทุน

5) เป็นนิติบุคคล และกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก

สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) เสียชีวิต

2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน

3) ใจฝ่านระเบียบข้อบังคับของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุน ไม่ว่าจะด้วยประการใด

4) ผู้กู้ยืมเงินนำเงินไปใช้ในกรอบวัตถุประสงค์ตามสัญญาให้คณะ

กรรมการการยกเลิกสัญญาและเรียกเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยเต็มจำนวน โดยทันทีแล้วให้คณะกรรมการเรียกประชุมสมาชิกให้เข้าเป็นสมาชิกเป็นระยะเวลา 2 ปี

2.3 แบบการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.3.1 แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ ดังนี้

1. กระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 หมวด 6 บทเฉพาะกาลในข้อที่ 41 ซึ่งกล่าวว่า

1.1 จะต้องมีครัวเรือนสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้านที่เข้าร่วมประชุม

1.2 มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งมาจากการจัดทำประชามศหมู่บ้านตามมติของเวทีชาวบ้าน

2. คณะกรรมการมีคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

2.1 เป็นผู้มิใช่อยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการกองทุน

2.2 เป็นผู้บรรลุนิติภาวะอายุยี่สิบปีบริบูรณ์

2.3 ปฏิบัติตนอยู่ในศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียทางด้านการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย

2.4 ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

2.5 ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ

สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

2.6 ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ และความผิดฐานบุกรุก

2.7 ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือสร้างความเสียหายร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กรหรือหน่วยงานที่สังกัด

2.8 ไม่เป็นผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

2.9 ไม่เคยเป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน จากการที่คณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่หรือที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

3. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

3.1 บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับ และดูแลจัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน

3.2 ออกระเบียบข้อบังคับ หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน

3.3 รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิกทั้งที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชน หรือ

ปัจเจกบุคคล

3.4 สำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่าง ๆ และกองทุนอื่น ๆ ที่มีในหมู่บ้าน

3.5 พิจารณาให้กู้เงินตามระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดเอง

3.6 ทำนิตกรรมสัญญา และกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการระดมทุนของกองทุน

3.7 จัดและเรียกเป็นสมาชิก ตามระเบียบกำหนด

3.8 จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับจัดสรร ดอกผล ผลตอบแทนคืนให้แก่กองทุนครบตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย

3.9 ให้มีการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง แล้วเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ เมื่อมีเหตุที่ต้องขอมติ

3.10 คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจอนุมัติเงินกู้รายหนึ่ง ไม่เกินจำนวน 20,000 บาท หากมีสมาชิกผู้เกินกว่า 20,000 บาท ให้สมาชิกประชุมชี้ขาด แต่ไม่เกิน 50,000 บาท

3.11 คณะกรรมการแต่งตั้งผู้แทนอย่างน้อย 2 คน ทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้กู้

3.12 คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ย ตามความเห็นชอบที่ประชุมสมาชิกแล้วเปิดประกาศอย่างเปิดเผย

3.13 คณะกรรมการพิจารณาตามความเหมาะสม และการชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี

3.14 ผู้กู้ยืมเงิน ไปใช้นอกรอบวัตถุประสงค์ตามสัญญา ให้คณะกรรมการยกเลิกสัญญาและเรียกเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยเต็มจำนวนโดยทันที แล้วให้คณะกรรมการเรียกประชุมสมาชิกให้พ้นจากสมาชิก ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกเป็นระยะเวลา 2 ปี

3.15 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องขอตั้งทะเบียนจัดตั้งธนาคารสาขา และเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ภายใต้ชื่อบัญชี กองทุนหมู่บ้านกุดน้อย หมู่ 1 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

(ที่มา : ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ)

2.3.2 แบบคำขอขึ้นทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่างๆของหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามสภาพความเป็นจริงของหมู่บ้านและชุมชนเมือง จะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆดังนี้

1. การขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1) จัดทำแบบคำขอขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ. 2 ซึ่งขอรับแบบ กทบ. 2 จากคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ

2) ยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนกับธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือระเบียบข้อบังคับของกองทุน

3) เปิดบัญชีธนาคาร

2. การประเมินความพร้อมกองทุน

เมื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ยื่นขึ้นทะเบียนต่อธนาคารแล้ว คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับกองทุนหมู่บ้านจะประเมินความพร้อมในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1) การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน
- 2) คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน
- 3) ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน

- 4) ระเบียบข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน

- 5) การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน หรือสมาชิกในการจัดการกองทุน
- 6) การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบ และข้อบังคับของกองทุน
- 7) การเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

(ที่มา : คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

2.4 การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้ คณะกรรมการต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงิน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1. ประวัติและอุปนิสัย เป็นคนซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร ไม่เล่นการพนัน ไม่เคยมีประวัติ เสียทางด้านการเงิน มีความรู้มีประสบการณ์ในธุรกิจที่ทำ
2. หลักประกัน บุคคลที่จะค้ำประกันควรมีฐานะทางการเงินดีพอสมควรหรือต้องเป็นคน มีความรับผิดชอบ น่าเชื่อถือ ถ้าเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันก็ต้องมีสภาพคล่องสูงสามารถขายได้ง่าย และควรกำหนดว่าจะให้กู้กี่เปอร์เซ็นต์จากการประเมินหลักทรัพย์เพื่อให้มีส่วนต่างสำหรับดอกเบี้ย ที่จะเกิดขึ้น หากต้องมีการบังคับเอาทรัพย์สินที่เป็นประกันไปชำระหนี้
3. ความสามารถในการชำระหนี้ พิจารณาจากรายได้ต่อเดือน ภาวะตลาด ปัญหาในการ ควบคุมการผลิต ทำเลที่ตั้งกิจการ สภาพแวดล้อม แหล่งที่จะขายสินค้า
4. เงินทุนของผู้ที่ขอกู้ ผู้ขอกู้ควรมีเงินลงทุนของตนเองจำนวนหนึ่งที่เตรียมไว้สำหรับ การประกอบอาชีพในสัดส่วนที่พอเหมาะสมกับเงินลงทุนทั้งหมดที่ต้องการใช้ในการทำธุรกิจ เพราะถ้าหากใช้เงินของตนเองน้อยแต่ขอกู้มากผู้กู้จะต้องมีภาระในการชำระหนี้สูง ทำให้เกิดหนี้มี ปัญหาขึ้นในภายหลัง นอกจากนี้การที่ผู้กู้ขอใช้เงินลงทุนของตนเองมากย่อมเป็นการแสดงออกถึง ความมั่นใจในธุรกิจของตนเองอย่างหนึ่ง และมีความตั้งใจจริงที่จะประกอบธุรกิจของตนให้ ประสบผลสำเร็จ
5. เหตุการณ์ที่ไม่อาจควบคุมได้ ความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ปัจจุบันมีปัจจัยหลาย อย่างที่ผู้ประกอบการไม่อาจควบคุมได้ เช่น ปัญหาวัตถุดิบที่ใช้มีราคาสูง ปัญหาสถานะเศรษฐกิจ ตกต่ำที่ทำให้กำลังซื้อลดลง ปัญหาสินค้าล้นตลาด ปัญหาของคินฟ้าที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเกษตร ในกรณีที่น่าจะเห็นว่าอาจจะมีปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อธุรกิจหรือการค้าของผู้กู้ และอาจส่งผลต่อ การชำระหนี้ก็ต้องพิจารณาว่าจะให้กู้หรือไม่

กรณีกองทุนหมู่บ้านคุณน้อย มีเกณฑ์พิจารณาเงินกู้ดังนี้

1. จะพิจารณาถึงคำขอกู้ หรือ โครงการที่ได้เขียนเสนอมาน่าสามารถนำไปดำเนินการ ได้จริง และจะทำให้มีรายได้ สร้างงาน

2. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ที่ขอกู้
3. วงเงินกู้ต้องไม่เกินสองหมื่นบาท ถ้าจะกู้วงเงินไม่เกินห้าหมื่นบาทคณะกรรมการจะต้องลงมติ และเรียกประชุมสมาชิก
4. การค้ำประกันเงินกู้ ผู้กู้จะต้องหาผู้ค้ำประกันสองคน
5. ผู้กู้เป็นคนที่มีความประพฤติดีไม่ยุ่งเกี่ยวกับกาพนัน ยาเสพติด และมีความซื่อสัตย์
6. การชำระเงินกู้ ผู้กู้จะต้องส่งเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยตามสัญญาที่ได้ทำไว้ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี

2.5 หลักการประเมินโครงการประเมินแบบชิปโมเดล

หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชิปโมเดล คือ กระบวนการของการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ ต่อการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่ รูปแบบการประเมินแบบชิปโมเดล

1. การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ
2. การประเมินตัวป้อนเข้าหรือการประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินการ
3. การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไป มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน
4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการขยาย เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ
2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างโครงการ เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการตัดสินใจให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ ล้มเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

(ที่มา : ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา หน้า 89-91)

2.6 วิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉิน ความจำเป็นผู้กู้ต้องเสียเบี้ยปรับ ตามเงื่อนไขกองทุน นอกจากนี้ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการกองทุนเร่งด่วน อีกทั้งบัณฑิตได้มีการยกระดับการศึกษาควบคู่กับการปฏิบัติงานในพื้นที่

2.7 เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 28 ตุลาคม 2544 ฉบับที่ 8633 พุดถึง บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านว่า โครงการประกาศนียบัตรบัณฑิต เพื่อให้ทุนบัณฑิตเข้าอบรม เพื่อลงไปประเมินการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ไม่ได้ทำเพื่อนโยบายพรรคไทยรักไทย เพราะโครงการบัณฑิตอาสา ซึ่งมีลักษณะคล้ายโครงการนี้ ก็มีตั้งแต่สมัย นายป๋วย อึ๊งภากรณ์ เป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์ให้บัณฑิตออกสู่ชนบทแทนการกระจุกตัวอยู่ในเมือง โครงการนี้ก็มีเป้า

หมายใกล้เคียงกัน แต่เพราะสถานการณ์เปลี่ยนไปรัฐบาลจึงอยากให้คนรุ่นใหม่ มีกระบวนการทัศน์ มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพ จะพัฒนาสังคมและแก้วิกฤตของประเทศ

หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก วันที่ 20 ตุลาคม 2544 ฉบับที่ 5 พูดถึง การปล่อยกู้กองทุนหมู่บ้านว่า รัฐบาลกำลังอัดฉีดเงินเข้าสู่ชนบทอย่างเต็มที่ เพราะความหวังในการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้มีการปล่อยกู้ให้กับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไปแล้ว 4.5 หมื่นล้านบาท แต่มีการเบิกจ่ายเพียง 1.3 หมื่นล้านบาท ธนาคารออมสินได้รับขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านแล้วจำนวน 53,947 กองทุน ซึ่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้พิจารณาความพร้อมและอนุมัติการจัดสรรเงินกองทุน เพื่อให้ธนาคารออมสินดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีแล้ว จำนวน 34,295 กองทุน เป็นเงิน 34,295 ล้านบาท

หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2545 ฉบับที่ 8752 พูดถึง การรับสมัครบัณฑิตประจำกองทุนได้แค่ 92.5% จากทั่วประเทศ จากข้อมูลจำนวนบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับรายงานล่าสุด เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พบว่า ยังไม่ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ 74,881 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 92.5 หมู่บ้านที่ยังไม่มีบัณฑิต 3,891 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 5.2 โดยจังหวัดที่ยังไม่มีกองทุนหมู่บ้านสูงสุด 10 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ พระนครศรีอยุธยา นครราชสีมา บุรีรัมย์ กทม. แม่ฮ่องสอน สระบุรี สุพรรณบุรี ลพบุรี และนครปฐม โดยหมู่บ้านใดจังหวัดใดยังไม่มีบัณฑิตก็คงไม่รับเพิ่ม ถ้ามีการลาออกก็จะไม่รับเพิ่มเช่นกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

3.1 รูปแบบการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะรายกรณี บ้านกุดน้อย หมู่ 1 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาการบริหารจัดการของกองทุนว่ามีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด โดยให้มีการอธิบายถึงวิธีการประเมิน ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะได้อธิบายตามลำดับดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้คือ ซิปโมเดล ตามกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย

3.1.1 การประเมินสภาวะแวดล้อม ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์

3.1.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ

3.1.3 การประเมินกระบวนการ เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ

3.1.4 การประเมินผลผลิต จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินใจและดูแลผลสำเร็จของโครงการ การประเมินด้านต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

1) การประเมินสภาวะแวดล้อม เป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่วไป เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะพิจารณาสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ และเงื่อนไขที่เป็นจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน นอกจากนี้ยังช่วยในการวินิจฉัยปัญหาเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ การประเมินสภาวะแวดล้อมนี้มีลักษณะเด่น ๆ ที่สำคัญมากมาย จัดเป็นการวิเคราะห์ขนาดใหญ่เป็นตัวกำหนดขอบเขตของการประเมิน การบรรยายและการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการบรรลุเป้าหมาย การประเมินสภาวะแวดล้อมทำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์โดยอาศัยการวินิจฉัย และการจัดเรียงลำดับปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของที่ประชุมและสถานการณ์

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่เหมาะสมของแผนงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น โดยดูว่าข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งมักจะประเมินในด้านต่าง ๆ คือ

2.1 ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการ

2.2 ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

2.3 การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ เช่น หน่วยงานที่จะช่วยเหลือ เวลา เงินทุน อาคารสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือ เป็นต้น

ผลที่ได้รับจากการประเมินปัจจัยเบื้องต้นคือ การวิเคราะห์รูปแบบของวิธีการที่ใช้ในรูปของสินค้าและกำไรที่จะได้รับ โดยการประเมินในด้านอัตราค่าจ้าง เวลา งบประมาณ วิธีการที่มีศักยภาพ การประเมินปัจจัยเบื้องต้นนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่จะตัดสินใจได้ว่าควรตั้งวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไร ใช้อัตราค่าจ้างเท่าใด วางแผนงานและดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะแตกต่างจากการประเมินสถานะแวดล้อมในแง่ที่ว่า การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการทำเฉพาะกรณีนั้น ๆ และวิเคราะห์ภายในโครงการเท่านั้น

3) การประเมินกระบวนการ เมื่อแผนดำเนินการได้รับการอนุมัติและลงมือทำการประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการ เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับขั้น การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์ใหญ่อยู่ 3 ประการ คือ

3.1 เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการ หรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้

3.2 เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนงาน

3.3 เพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

4) การประเมินผลผลิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จไม่เฉพาะเมื่อสิ้นสุดวัฏจักรของโครงการเท่านั้น แต่ยังมีความจำเป็นในระหว่างการปฏิบัติโครงการด้วย

ระเบียบวิธีการประเมินผลผลิต จะรวมถึงต่อไปนี้อย่างคู่กัน คือการดูว่าการกำหนดวัตถุประสงค์นั้นนำมาใช้ได้หรือไม่ เกณฑ์การวัดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมคืออะไร เปรียบเทียบผลที่วัดมาได้ด้วยมาตรฐานสัมบูรณ์ หรือมาตรฐานสัมพัทธ์ ที่กำหนดไว้ก่อน และทำการแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานจากการประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัย และกระบวนการร่วมด้วย

3.2 กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรที่อาศัยอยู่ในหมู่ 1 บ้านกุดน้อย ต.กุดน้อย อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ซึ่งมีดังนี้

3.2.1 ประชากร

- 1) ประชากรที่เป็นสมาชิกกองทุน และไม่เป็นสมาชิกในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) ประชากรที่กู้เงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

- 1) กลุ่มเป้าหมายในโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (คณะกรรมการ / ผู้กู้)
- 2) ประชากรในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.3 ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยภาพรวมตามแนวคิดเชิงระบบประกอบไปด้วย 2 หน่วยระบบ

1. หน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้
2. หน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินกิจการกองทุนหมู่บ้านของผู้กู้แต่ละราย

ในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อที่จะประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นไปตามกรอบความคิดทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งได้รายการตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ ประกอบด้วยตัวชี้วัดจำนวน 4 หมวด คือ

1. ตัวชี้วัดบริบท สำหรับตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A นี้ก็คือตัวชี้วัดที่กล่าวแล้วในตอนที่ 3
2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปรดังนี้
 - 2.1 นโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
 - 2.2 เงิน 1 ล้านบาท
 - 2.3 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
 - 2.4 เงินที่ผู้กู้ชำระคือ
 - 2.5 ผู้สมัครขอกู้
 - 2.6 นักศึกษาบัณฑิตและทุนสะสมของหมู่บ้าน (เงินสั่งจะ)
3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วย ตัวแปรดังต่อไปนี้
 - 3.1 การคัดเลือกผู้กู้

- 3.2 การแนะนำวิธีทำธุรกิจ
- 3.3 การรับชำระหนี้
- 3.4 การทำบัญชี
- 3.5 การช่วยหาตลาด
- 3.6 บทบาทของนักศึกษา
4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้
 - 4.1 ผลโดยตรง ได้แก่ ตัวแปรต่อไปนี้
 - 4.1.1 จำนวนผู้กู้
 - 4.1.2 ยอดเงินกู้
 - 4.1.3 ชื่อเสียงของหมู่บ้าน
 - 4.1.4 นักศึกษาผ่านงาน
 - 4.2 ผลกระทบโดยตรง
 - 4.2.1 จำนวนผู้ที่กู้ได้
 - 4.2.2 จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน
 - 4.2.3 การขยายกิจการของผู้กู้
 - 4.2.4 การเกิดกิจการใหม่ ๆ ขึ้นในท้องถิ่น
 - 4.3 ผลกระทบทางอ้อม
 - 4.3.1 กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็ง
 - 4.3.2 ท้องถิ่นมีเครือข่ายการเรียนรู้
 - 4.3.3 ท้องถิ่นมีเครือข่ายการตลาด
 - 4.3.4 ท้องถิ่นมีภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ
 - 4.3.5 คนในท้องถิ่นมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินการของผู้กู้แต่ละราย ประกอบด้วยตัวชี้วัดจำนวน 4 หมวด คือ

1. ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้
 - 1.1 ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับตัวชี้วัดระดับประเทศของหน่วยระบบ A
 - 1.2 ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น ซึ่งเน้นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่นของหน่วยระบบ A

- 1.3 ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้
 - 1.3.1 ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว
 - 1.3.2 ทรัพย์สินของผู้กู้และเครือญาติ
 - 1.3.3 หนี้สินธนาคารของผู้กู้
 - 1.3.4 หนี้สินนายทุนนอกระบบของผู้กู้
 - 1.3.5 อาชีพหลักของผู้กู้
 - 1.3.6 รายได้ของครอบครัว
 - 1.3.7 ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ
 - 1.3.8 พฤติกรรมการเป็นหนี้สินของผู้กู้
2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้
 - 2.1 เงินที่กู้มาได้
 - 2.2 เงินอื่นๆ
 - 2.3 สถานที่และวัสดุคิบ
 - 2.4 เทคนิควิธีทำงาน
 - 2.5 กำลังทำงาน
 - 2.6 นักศึกษาผ่านงาน
3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ B ประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้
 - 3.1 การทำกิจการถูกวิธี
 - 3.2 การหาตลาดที่ดี
 - 3.3 การหาวัสดุคิบที่ดี
 - 3.4 การทำบัญชี
 - 3.5 การวิเคราะห์ประเมิน
4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้
 - 4.1 ผลโดยตรง ได้แก่
 - 4.1.1 รายได้เป็นเงิน
 - 4.1.2 ผู้กู้ได้ผลผลิตเป็นสิ่งที่ของ
 - 4.1.3 มีเสียงที่ดี
 - 4.1.4 ความพอใจจากการมีอาชีพ
 - 4.1.5 นักศึกษามีโอกาสได้เรียนรู้ธุรกิจ
 - 4.2 ผลกระทบโดยตรง

- 4.2.1 ผู้กู้ได้ขยายกิจการ
- 4.2.2 ผู้กู้ได้ทำกิจกรรมด้วยเทคนิควิธีที่คิดขึ้นอันเนื่องมาจากการได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- 4.2.3 ผู้กู้มีโอกาสประกอบอาชีพใหม่
- 4.3 ผลกระทบทางอ้อม ได้แก่
 - 4.3.1 ผู้กู้มีการพึ่งพาตนเอง
 - 4.3.2 ผู้กู้มีศักยภาพและความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน
 - 4.3.3 การกลับคืนถิ่นของประชาชน

กล่าวโดยสรุป ตัวชี้วัดการประเมินโครงการ โดยภาพรวมของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B นั้น มีความเชื่อมโยงกัน เช่น ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัว ต้องพึ่งผลผลิตของหน่วยระบบ B คือ รายได้เป็นเงิน ผู้กู้แต่ละรายต้องส่งคืนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนั้นเงินที่ผู้กู้ชำระคืนเป็นตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

ความสำเร็จของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบ เพราะหน่วยระบบ A จะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้ประสบความสำเร็จ เงินที่ผู้กู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าให้แก่หน่วยระบบ A มากขึ้น ในทำนองคล้ายกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือ ยอดเงินกู้ที่ให้กับผู้กู้ถ้าออกไปสู่คนดีและมากพอ หน่วย B จะประสบความสำเร็จ (ที่มา : ชูวิชาสารนิพนธ์ หน้า45-49)

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์ การจักประชุมเวทีชาวบ้าน การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยใช้แบบรายงานสร. ต่าง ๆ มีดังนี้

บร. 1 แบบรายงานเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน โดยวิธีสัมภาษณ์และศึกษาจากเอกสาร กชช.2ค จปฐ.

บร. 2 แบบรายงานเก็บตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน โดยการสัมภาษณ์ประชากรในพื้นที่เป้าหมายจำนวนร้อยละ 50 ของจำนวนครอบครัวที่มีอยู่

บร. 3 แบบรายงานศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามทัศนะของสมาชิกในชุมชน โดยสัมภาษณ์กรรมการกองทุนผู้นำชุมชนและประชากรในหมู่บ้าน

บร. 4 แบบรายงานการปฏิบัติงานประจำเดือน จากเอกสารกองทุนและสัมภาษณ์
กรรมการ

บร. 5 แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยนำ
กรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือผู้นำหมู่บ้านประชุมในตำบล

บร. 6 แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับ
หมู่บ้าน จัดแบบไม่เป็นทางการ โดยนำกลุ่มอาชีพเดียวกันมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์

บร. 7 แบบรายงานการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะ
ของประชากร

บร. 8 โครงการเศรษฐกิจชุมชน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

บร. 9 แบบรายงานบันทึกการสัมภาษณ์ ประเด็นการสัมภาษณ์ เรื่อง สมาชิกในหมู่บ้าน
มีส่วนร่วมโดยการออกเสียงคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านอย่างไร ศึกษาการทำบัญชีกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมือง ทัศนคติที่มีต่อการติดตามประเมินผลโครงการต่าง ๆ ว่าคิดอย่างไร

บร. 10 แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน

บร. 11 แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี

บร. 12 การวิเคราะห์จัดทำแบบแผนแม่บทชุมชน

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนตั้งแต่การระบุประเด็นที่ต้องการเก็บ
รวบรวม การจัดลำดับข้อมูลอย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีการและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน วิธีการเก็บรวบรวม
ข้อมูลของ หมู่ 1 บ้านกุดน้อย อ.กุดน้อย อ.เสียว จ.นครราชสีมา ดังนี้

แหล่งข้อมูล ก่อนที่ผู้เขียนจะเก็บรวบรวมข้อมูลได้นั้นต้องมีแหล่งข้อมูลก่อนแหล่งข้อมูลที่เป็น
กลุ่มเป้าหมายก็คือ ประชากรในหมู่บ้าน คณะกรรมการกองทุน เอกสารของทางราชการที่เกี่ยวข้อง
ข้องกับกองทุนหมู่บ้าน เอกสารที่ทางหมู่บ้านจัดทำขึ้นเองไว้เพื่อเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ
สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จะมีการจำแนกแหล่งข้อมูลได้ดังนี้

1) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้เขียนสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้โดยตรง
จากกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง

2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้เขียนได้เลือกใช้ข้อมูล จากแหล่งข้อมูลที่มี
ผู้เก็บรวบรวมสรุปไว้แล้ว เช่น เอกสารหลักฐาน บันทึกต่าง ๆ ซึ่งการนำข้อมูลจากแหล่งข้อมูลนี้
มาใช้จะต้องมีการตรวจสอบความถูกต้อง และความเชื่อมั่นของข้อมูลที่จะสามารถตอบคำถามได้
อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการเก็บข้อมูล

1) การสังเกตและการบันทึก

เป็นการสังเกตและบันทึกสภาพทั่วไปด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้าน และสังเกตบันทึกขณะร่วมกิจกรรม แบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม

2) การสัมภาษณ์

เป็นการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุน เรื่องการบริหารจัดการ การดำเนินงานให้ การคัดเลือกจัดสรรให้แก่วรรณิกต่าง ๆ การสัมภาษณ์ตัวแทนกลุ่มชาวบ้านทั่วไปทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิก โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ในแบบรายงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แน่นอน และช่วยสำหรับประชากรในหมู่บ้านที่อ่านหนังสือไม่ออกและเขียนหนังสือไม่ได้ เพราะผู้เขียนสามารถอธิบายให้ผู้ที่ถูกสัมภาษณ์เข้าใจและตอบได้ตรงประเด็น

3) การจัดเวทีชาวบ้าน

การจัดเวทีประชุมชาวบ้านมีจุดประสงค์ เพื่อทำความเข้าใจให้ชาวบ้านในเรื่องเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน เพื่อความสามัคคีในชุมชน ทำให้ชุมชนรู้จักการมีส่วนร่วมในทุก ๆ ที่เรื่องที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่นของตนเอง

4) ศึกษาเอกสารรายการ

เป็นการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม จากสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านเพื่อไปดำเนินการต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ในโครงการขอู้ที่แตกต่างกัน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมเป็นตัวเลขได้อย่างชัดเจน เป็นข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติได้หลายวิธี เช่น รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

3.6.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ได้จากการแสดงความคิดเห็น จากการสัมภาษณ์ สังเกต และการใช้แบบสอบถาม ข้อมูลประเภทนี้ได้แก่ ความเข้าใจของชาวบ้านเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน การเปลี่ยนแปลงของชุมชนหลังจากกองทุนหมู่บ้านเข้าสู่หมู่บ้าน เป็นต้น

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

4.1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

4.1.1 บริบทระดับท้องถิ่น

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน บ้านกุดน้อยมี 2 ประวัติด้วยกัน

1.1) สอบถามจาก พ่อดี แผลงจันทิก อายุ 81 ปี ได้เล่าให้ฟังว่าพ่อท่านเป็นคนชัยภูมิ แม่เป็นคนกุดน้อย เชื้อสายย้ายมาจากบ้านแก่งท้าว หนีน้ำท่วมมาอยู่ที่นา ไร่นามีการก่อตั้งเป็นหมู่บ้าน พ่อแม่ของท่านเล่าให้ฟังว่าที่บ้านกุดน้อยมีคน อ.สิคิ้ว ย้ายเข้ามาอยู่กลุ่มหนึ่งแต่มาอยู่ได้ระยะหนึ่งก็ย้ายมาอยู่ที่บ้านไก่อ้่า หมู่ 10 ปัจจุบันย้ายหมดทั้งกลุ่มคงเหลือเฉพาะคนที่ย้ายมาจากบ้านแก่งท้าวจนถึงทุกวันนี้ที่มาของชื่อหมู่บ้าน ชื่อกุด คือ มีกุฏิสงฆ์อยู่หลังหนึ่งอยู่ข้างคลองและคลองที่มาสิ้นสุดตรงกุฏิพอดี ซึ่งเป็นที่ตั้งของพระอุโบสถหลังปัจจุบัน คำว่าหมาน้อยเกิดจากในบริเวณนั้นมีเรือหมาน้อยอยู่มาก เรือหมาน้อยมีความเหนียวใช้ทำประโยชน์ได้คือใช้มัดกระท่อมหรือบ้านแทนตะปูได้ คนสมัยก่อนจึงเรียกว่าบ้านกุดหมาน้อย ต่อมาคนในหมู่บ้านเห็นคนอื่นเรียกชื่อบ้านว่าเป็นหมาจึงไม่พอใจจึงตัดคำว่าหมาออกเหลือไว้เฉพาะ “กุดน้อย” จึงเรียกบ้านกุดน้อยมาจนถึงทุกวันนี้

1.2) สอบถามจาก พ่อหล้า หยุจันทิก อายุ 92 ปี เล่าประวัติโดยย่อพอสังเขป ดังนี้ ท่านเล่าว่าท่านและพ่อแม่ของท่านเป็นคนที่บ้านกุดน้อยคนบ้านกุดน้อยย้ายมาจากบ้านแก่งท้าว ต.เสมา อ.สูงเนิน แต่จะมาอยู่ที่นั่นนานเท่าไรนั้นท่านไม่รู้ ที่มาของชื่อหมู่บ้านนั้นเกิดจากมีแม่น้ำลำค่านึงที่องแก่มาจากบ้านเหมือดแอ่ ต.เสมา อ.สูงเนิน มาถึงที่ตรงนี้แล้วได้คลอดลูกซึ่งจุดนั้นเป็นคลองมาจดที่กุฏิพระสงฆ์หลังเล็กอยู่หลังหนึ่งตรงที่คลองมาสิ้นสุดพอดีซึ่งปัจจุบันก็คือวัดกุดน้อย จึงได้ชื่อว่า บ้านกุดแม่น้ำน้อย นับแต่นั้นเป็นต้นมา แต่มาจนถึงทุกวันนี้เหลือเพียงคำว่า กุดน้อย

2. สภาพปัจจุบัน

บ้านกุดน้อยมีครัวเรือน 68 ครัวเรือน มีการขยายตัวของประชากรเพิ่มขึ้น มีประชากรในหมู่บ้านประมาณ 280 คน ชาย 135 คน หญิง 145 คน จากอดีตจนถึงปัจจุบันประชากรในหมู่บ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2.1) ทั่วไปที่ตั้ง

2.1) ทำเลที่ตั้ง

ลักษณะพื้นที่เป็นที่ดอน บ้านกุดน้อยอยู่ห่างจากตัวอำเภอสีคิ้วประมาณ 5 กิโลเมตร

2.2) อาณาเขตติดต่อ

หมู่บ้านกุดน้อย หมู่ 1 ต.กุดน้อย อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา มีอาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดกับ บ้านหันเมืองตะกั่ว หมู่ 8 ต.บ้านหัน อ. สีคิ้ว

ทิศใต้ ติดกับ บ้านบ่อทอง หมู่ 14 บ้านสะพานหงส์ หมู่ 12 ต.กุดน้อย อ.สีคิ้ว

ทิศตะวันออก ติดกับ บ้านแก่นท้าว ต.เสมา อ.สูงเนิน จ.นม.

ทิศตะวันตก ติดกับ บ้านวังกรวด หมู่ 2 ต.กุดน้อย อ.สีคิ้ว

2.3) ระบบสาธารณูปโภค

มีระบบน้ำประปาในหมู่บ้าน เป็นกองทุนน้ำประปาในหมู่บ้าน ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2531 เงินลงทุนเป็นของสภาตำบลเป็นผู้มาวางท่อน้ำ หอถัง ส่วนปั้มน้ำขึ้นถึงเป็นเงินสมทบของชาวบ้าน เงินค่าน้ำชาวบ้านเก็บกันเองในหมู่บ้านดูจากมิเตอร์ของแต่ละบ้าน และนำเงินที่เก็บได้ไปเสียดำจ่ายอีกที ไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้าน เมื่อ พ.ศ. 2523 ปัจจุบันบ้านกุดน้อย มีไฟฟ้าใช้ทั่วครัวเรือนแล้ว ถนนในหมู่บ้านเมื่อเริ่มก่อตั้งหมู่บ้านมีสภาพเป็นถนนแบบทางเกวียน เป็นถนนลูกรัง เมื่อ พ.ศ. 2514เป็นถนนลาดยาง เมื่อ พ.ศ. 2536 บ้านกุดน้อยห่างจากตัวอำเภอประมาณ 5 กม.

2.4) การขยายตัวของประชากร

ปัจจุบันบ้านกุดน้อยมีการขยายตัวของประชากรเพิ่มมากขึ้นจำนวนประชากรแยกได้ดังนี้

ช่วงอายุ	จำนวนประชากร
1 วัน - 3 ปีเต็ม	9 คน
3 ปี 1 วัน - 6 ปีเต็ม	8 คน
6 ปี 1 วัน - 12 ปีเต็ม	27 คน
12 ปี 1 วัน - 14 ปีเต็ม	10 คน
14 ปี 1 วัน - 18 ปีเต็ม	9 คน
18 ปี 1 วัน - 50 ปีเต็ม	140 คน
50 ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	34 คน
60 ปี 1 วัน ขึ้นไป	43 คน

2.5) สภาพดิน

ลักษณะดินในหมู่บ้านเป็นดินร่วนปนทราย ประชากรในหมู่บ้านมีอาชีพหลักคือการทำนา ทำไร่ ไม่ค่อยมีการปลูกไม้ผล

2.6) ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะ

เมื่อสมัยก่อนพื้นที่บริเวณหมู่บ้านจะเป็นป่ารกมีลำห้วยไหลผ่าน แต่ปัจจุบันพื้นที่ๆเป็นป่าไม้ไม่มี พื้นที่สาธารณะมีไม่มาก เป็นพื้นที่หน้าหมู่บ้านไว้ให้เด็กๆเล่นฟุตบอล

2.7) แหล่งน้ำที่สำคัญของหมู่บ้าน

สระน้ำในหมู่บ้าน เป็นสระน้ำที่ชาวบ้านใช้เป็นระบบน้ำปะปาหมู่บ้าน

3. ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้านคนน้อย

หมู่บ้านคนน้อยมีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน 2,746 ไร่ เป็นที่นา 1,392 ไร่ เป็นที่สวน 120 ไร่ อื่นๆคือ พืชไร่จำนวน 1,234 ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ในหมู่บ้านมีอาชีพหลักคือทำนา รองลงมาก็จะเป็นการปลูกพืชไร่ ทำนา ทำไร่ ผลผลิตที่ได้ก็ไม่ค่อยดีเพราะเนื่องจากฝนแล้งมาหลายปีแล้วจึงต้องให้ชาวบ้านหาอาชีพเสริมเช่น มีการผลิตสินค้าในหมู่บ้านเพื่อจำหน่าย มีการทำอาหารขาย ผลิตพรมเช็ดเท้าขาย ทอผ้าลายขลิบขาย มีการออกไปรับจ้างทำงานนอกหมู่บ้าน รายได้ของประชากรในหมู่บ้านเฉลี่ยต่อปี ประมาณ 30,000- 50,000 บาท/ปี ในหมู่บ้านถ้าบ้านใครมีรายได้ไม่พอเพียงก็จะกู้เงิน ธ.ก.ส.

ครอบครัวที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง

จำนวน 1 – 5 ไร่มีจำนวน 8 ครอบครัว

จำนวน 6 – 10 ไร่มีจำนวน 10 ครอบครัว

จำนวน 11-12 ไร่มีจำนวน 20 ครอบครัว

จำนวน 21-50 ไร่มีจำนวน 30 ครอบครัว

4. ด้านวัฒนธรรม

1. ระบบเครือญาติมี ลักษณะครอบครัวของบ้านคนน้อย มีทั้งลักษณะที่เป็นครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย

1) ครอบครัวเดี่ยวประชากรในหมู่บ้านเป็นคนที่อยู่หมู่บ้านนี้มาตั้งแต่ดั้งเดิมมีการเกี่ยวดองกันทางเครือญาติ ลักษณะของครอบครัวที่อยู่แบบครอบครัวเดี่ยว คืออยู่บ้านละ 1 ครอบครัว ถ้าใครแต่งงานแล้วจะแยกบ้านออกไป เครือญาติที่อยู่ในหมู่บ้านก็จะอยู่บริเวณใกล้ๆกันคนในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นเครือญาติกันเพราะย้อนกลับไปในอดีตคนตระกูลอพยพมาจากที่เดียวกันแต่ความเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้จะแตกต่างจากความเป็นอยู่ในอดีตมาก เพราะคนใน

ปัจจุบันเริ่มมีการเห็นแก่ตัวมากขึ้น แม้จะเป็นพี่น้องเครือญาติเดียวกันไม่ค่อยมีการแบ่งปันกันเหมือนเมื่อก่อนการตัดสินใจภายในครอบครัว สมัยก่อนนี้ หัวหน้าครอบครัวเป็นคนตัดสินใจไม่ว่าเรื่องอะไรจะเป็นเรื่องประกอบอาชีพ การตัดสินใจในเรื่องการแต่งงานของลูก

2) ครอบครัวขยาย คืออยู่รวมกัน ทั้ง พ่อ แม่ ลูก ลูกเขย ลูกสะใภ้ หลาน ฯลฯ ไม่ได้แยกบ้าน

2. วัดและประเพณี

วัดในหมู่บ้านไม่มี มีแต่วัดในหมู่บ้านสะพานหงส์ ซึ่งเป็นหมู่บ้านใกล้เคียง ประเพณีที่จะจัดขึ้นในหมู่บ้านมีดังต่อไปนี้

เดือนมกราคม	ทำบุญประเพณี	มีการทำบุญตักบาตร
กันที่วัด		
เดือนเมษายน	ทำบุญประเพณี	วันสงกรานต์ตอนเช้ามีการทำบุญตักบาตร และมีการสงน้ำพระและมีการเล่นสงกรานต์
เดือนพฤษภาคม	ทำบุญประเพณี	มีพิธีพืชมผีฟ้าจะจัดที่หอด้านข้างทิศตะวันตกของวัดเป็นพิธีฉลองทำพิธีช่วงเช้าจะมีการเป่าแคนพืชมร่ากันอย่างสนุกสนาน ช่วงเที่ยงรับประทานอาหารเที่ยงด้วยกัน หลังที่พิธีเสร็จตอนเย็นของอีกวันหนึ่งจะมีการนิมนต์พระมาสวดมนต์เย็นที่กลางบ้านสวด 3 คืนทำพิธีใส่บาตรและรดน้ำมนต์
เดือนกรกฎาคม	ทำบุญประเพณี	วันเข้าพรรษา
เดือนตุลาคม	ทำบุญประเพณี	วันออกพรรษา ตักบาตรเทโว

4.2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

1) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า หลังจากที่ได้มีการประชุมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการออกมาประชุมให้ความรู้ หรือตัวบัณฑิตกองทุน ได้จัดประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ตอนนี้ประชากรในหมู่บ้านมีความเข้าใจนโยบายเกี่ยวกับกองทุนมากขึ้นและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎระเบียบของกองทุน บางคนเข้าใจว่าเงินที่กู้ยืมมานี้ไม่ต้องคืนก็ได้ แต่เมื่อมีการเรียกประชุมเพื่อทำความเข้าใจกันบ่อย ๆ ก็เข้าใจว่าเงินกองทุน 1 ล้านบาทนี้จะต้องเป็นเงินหมุนเวียนในหมู่บ้านถ้าผู้ที่กู้เงินไปใช้เงินคืนตามกำหนดเวลาก็มีสิทธิกู้ยืมและดอกเบี้ยที่ได้จะนำไปพัฒนาหมู่บ้านในรูปแบบต่าง ๆ

2) เงิน 1 ล้านบาท จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพบว่าได้รับอนุมัติเงิน 1 ล้านบาท เมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2544 โดยการโอนเข้าธนาคารออมสิน สาขาสีคิ้ว และปล่อยให้งวดที่ 1 เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 รวม 30 ราย เป็นเงิน 530,000 บาท งวดที่ 2 เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2545 เป็นเงิน 209,000 บาท งวดที่ 3 เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2545 เป็นเงิน 50,000 บาท รวมเป็นเงิน 789,000 บาท ในหมู่บ้านกุดน้อยมีสมาชิกกองทุนทั้งหมด 54 คน

รายชื่อสมาชิกกองทุน

1. นายอำนาจ	โคดจันทิก
2. นางแสงจัน	สุขุน
3. นายเสกสรร	สุขุน
4. นางสุภาพ	บุญจันทิก
5. นายภูมิ	บุญจันทิก
6. นายหล้า	จจันทิก
7. นางสีนวน	ถือคุณ
8. น.ส.ยุพา	หาญณรงค์
9. นางอำพร	หมุดจันทิก
10. นายบุญเรือง	กางนอก
11. นางแก้วนิล	โชคจันทิก
12. นางม้วน	พันธุ์
13. นางมะลิ	รักษ์จันทิก
14. นายสำเนียง	รักษ์จันทิก
15. นายไต้ะ	สายมดี
16. นายลาศรี	รังจันทิก
17. นางบุญตา	ตรงจันทิก
18. นางปัญญา	ยศสูงเนิน
19. นายพงษ์ศักดิ์	พรมพันธุ์ใจ
20. นายกาวัน	จ้อยจันทิก
21. นายสมบูรณ์	บุญจันทิก
22. นายฮ็อค	พลจันทิก
23. นางทอง	เสาจันทิก

24. นายสุคใจ	ยาจันท์ก
25. นายกระวี	ชอสูงเนิน
26. นางทองย่น	กูจันท์ก
27. นายบุคคา	ฟักสูงเนิน
28. นางสำลี	คัจจันท์ก
29. นายวัชรินทร์	เกตุสูงเนิน
30. นายวิโรจน์	ฟักสูงเนิน
31. นางคำทอง	คัสสะสูงเนิน
32. นางบุญช่วย	ม่งกลาง
33. นายสมจิต	ลอยจันท์ก
34. น.ส.หนูแดง	กูจันท์ก
35. นางทองคำ	สายชมดี
36. นางปราณี	รังจันท์ก
37. นายบุญแทน	ฟักสูงเนิน
38. นางไฉน	รังจันท์ก
39. นายปลัด	ฟักสูงเนิน
40. นางทองจันทร์	ฟักสูงเนิน
41. นางรจนา	สารินุตร
42. นางจำปา	เกียรติสูงเนิน
43. นายหอมทว	ยศสูงเนิน
44. นางสกุล	แสนริ
45. นางพิศมัย	มงคลมะไฟ
46. นายประยัค	กูจันท์ก
47. นางกิตติยา	วิฒนะ
48. นายเอนก	ชอสูงเนิน
49. นายประยูร	ทุติย์
50. นางพิมพา	ศรีสมศักดิ์
51. นายอุคร	เกตุสูงเนิน
52. นางชลทิษา	จ้อยจันท์ก
53. นางพูน	จันหนุ

54. นายจุลศิษฐ์

ใจจันทิก

รายชื่อสมาชิกผู้จ่ายเงิน

ชื่อ - สกุล	อาชีพ	จำนวนเงิน (บาท)
1. นาง ประหยัด	กูจันทิก	20,000
2. นาย ทาศรี	รังจันทิก	15,000
3. นาง บุญช่วย	มุงกลาง	20,000
4. นาง คำทอง	คัสตะสูงเนิน	15,000
5. นาย อ้อต	พลจันทิก	20,000
6. นาง ชลทิวา	จู้จันทิก	20,000
7. นาย คุณ	คัจจันทิก	20,000
8. นาง ประยูร	ทุคัย	20,000
9. นาง รงนา	สารีบุตร	5,000
10. นาง บุญเรียม	ชอสูงเนิน	20,000
11. นางบุญเสือง	กวงนอก	20,000
12. นาง แก้วนิล	โชติจันทิก	20,000
13. นาย แสงจันทร์	สุขุม	10,000
14. นาง พิมพา	ศรีตมศักดิ์	20,000
15. นาง สุภาพ	บุญจันทิก	20,000
16. นาง สีนวน	ดิอคุณ	20,000
17. นาง ทองม้วน	พันธุ	20,000
18. นาง ทองจันทร์	พักสูงเนิน	20,000
19. นาง อำพร	หมุดจันทิก	10,000
20. นาย หล้า	จงจันทิก	20,000
21. นาย อเนก	ชอสูงเนิน	20,000
22. นาง หนูแดง	กูจันทิก	20,000
23. นาง กิตติยา	วิฆนะ	20,000
24. นาย ชาลี	รักษจันทิก	20,000
25. นาย ภูมี	บุญจันทิก	20,000

26. นาย ไต่	สายชมดี	เลี้ยงวัว	20,000
27. นาย สุกใจ	ยาจันทึก	เลี้ยงหมู	20,000
28. นาง บุญตา	ตรงจันทึก	เลี้ยงหมู	15,000
29. นาง พิศสมัย	มงคลมะไฟ	ค้าขาย	15,000
30. นาง อุดร	เกตุสูงเนิน	เลี้ยงหมู	20,000
31. นาง รจนา	สารีบุตร	เลี้ยงหมู	10,000
32. นาย สมชิต	ลอยจันทึก	เกษตร	20,000
33. นาง หนูแดง	พรมพันธ์ใจ	เลี้ยงวัว	20,000
34. นาย ปลัด	พักสูงเนิน	เกษตร	20,000
35. นาง กองมี	นาแก้ว	เกษตร	15,000
36. นาง ปราณี	รังจันทึก	เกษตร	14,000
37. นาย สมบูรณ์	บุญจันทึก	ค้าขาย	20,000
38. นาง คำปุ่น	โคดจันทึก	เกษตร	20,000
39. นาง ไฉน	รังจันทึก	เกษตร	15,000
40. นาง ทองยูน	กุจันทึก	เลี้ยงหมู	15,000
41. นาย บุญแทน	พักสูงเนิน	เกษตร	20,000
42. นาง หม่อน	เสริมทรง	เกษตร	20,000
43. นาย บุคดา	พักสูงเนิน	เกษตร	20,000
44. นาง พูน	จันทู	ค้าขาย	10,000
45. นายจตุดิษฐ์	ใจจันทึก	ค้าขาย	20,000

ผู้ไปทำอาชีพเกษตรกรรม 9 ราย รวมเป็นเงิน 164,000 บาท เลี้ยงสัตว์ 21 ราย รวมเป็นเงิน 415,000 บาท ค้าขาย 15 ราย รวมเป็นเงิน 210,000 บาท ยอดเงินกู้รวม 789,000 บาท เหลือ 214,972 บาท(ดอกเบี้ยธนาคาร 3,972 บาท รวมอยู่ในยอดเงินนี้แล้ว) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 6 ต่อปี การชำระเงินคืนเงินกู้ ให้ส่งเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยภายในกำหนดเวลา 1 ปี เงินที่ปล่อยให้ผู้ไปนี้ผู้กู้ก็จะนำไปประกอบอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวเพราะได้มีการประชาสัมพันธ์ให้นำเงินไปใช้ให้ถูกวัตถุประสงค์เพื่อที่เวลาถึงกำหนดชำระจะได้ไม่ต้องมีปัญหาเรื่องการชำระหนี้คืน แต่ก็มีส่วนที่นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ แต่มองโดยภาพรวมแล้วเมื่อถึงกำหนดเวลาการชำระหนี้คืนก็นำผู้กู้ส่วนใหญ่ก็นำจะชำระหนี้ได้ตรงตามกำหนดเวลา หมู่บ้านยังได้มีการเก็บเงินสัจจะจากสมาชิกทุกเดือน คนละ 20 บาทโดยจะนำไปฝากวันที่ 15 ของทุกเดือน(แต่ตามเป็นจริงจะนำ

ไปฝากประมาณ วันที่ 15-20 ของทุกเดือน)และได้นำไปฝากที่ธนาคารออมสิน สาขาเสด็จ ปัจจุบัน เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2545 มีเงินทั้งหมด 14,630 บาท

3) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกุดน้อยมีทั้งหมด 15 คน

ชุดที่ 1 ตั้งเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2544

1) นายอำนาจ	โคดจันทิก	ประธานกองทุน
2) นายกาวัน	จ้อยจันทิก	รองประธาน
3) นายสมชิต	ลอยจันทิก	เลขานุการ
4) นายพงษ์ศักดิ์	พรมพันธ์ใจ	เหรัญญิก
5) นายปลัด	ฟักสูงเนิน	กรรมการ
6) นายประหัย	กุดจันทิก	กรรมการ
7) นายสมบุรณ์	บุญจันทิก	กรรมการ
8) นางปัญญา	ยศสูงเนิน	กรรมการ
9) นายหล้า	จงจันทิก	กรรมการ
10) นายอ้อด	พลจันทิก	กรรมการ
11) นายสุคใจ	ยาจันทิก	กรรมการ
12) นางลำลี	คี่จันทิก	กรรมการ
13) นายบุญแทน	ฟักสูงเนิน	กรรมการ
14) นายกระวี	ซอสูงเนิน	กรรมการ
15) นางวิโรจน์	ฟักสูงเนิน	กรรมการ

ชุดที่ 2 ตั้งเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2545

1) นายอำนาจ	โคดจันทิก	ประธานกองทุน
2) นายกาวัน	จ้อยจันทิก	รองประธาน
3) นายสมชิต	ลอยจันทิก	เลขานุการ
4) นายพงษ์ศักดิ์	พรมพันธ์ใจ	เหรัญญิก
5) นายปลัด	ฟักสูงเนิน	กรรมการ
6) นายประหัย	กุดจันทิก	กรรมการ
7) นายสมบุรณ์	บุญจันทิก	กรรมการ
8) นางปัญญา	ยศสูงเนิน	กรรมการ
9) นายหล้า	จงจันทิก	กรรมการ

10) นายอ้อด	พลจันทีก	กรรมการ
11) นายบุญแทน	ฟักสูงเนิน	กรรมการ
12) นายวิโรจน์	ฟักสูงเนิน	กรรมการ
13) นายเอนก	ซอสูงเนิน	กรรมการ
14) นายคุณ	คิจันทีก	กรรมการ
15) นางทองยูน	กัจจันทีก	กรรมการ

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้มีการคัดเลือกจากคนในหมู่บ้าน โดยได้มีการเสนอชื่อ และให้ชาวบ้านยกมือเลือก ผู้ที่ได้รับคัดเลือกต้องยินยอมที่จะทำงานระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 1 ปี คณะกรรมการอยู่ได้ไม่เกิน 2 วาระ คณะกรรมการมีหน้าที่ดำเนินงานตามนโยบาย วัตถุประสงค์ และระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านที่ได้จากการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของ ประชากรในหมู่บ้านและเป็นผู้ควบคุมดูแลให้ผู้ที่กู้เงินปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน

4) กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน จากการประเมินพบว่า ผู้ขอกู้จะต้องยื่นคำร้องขอ กู้ต่อคณะกรรมการ และคณะกรรมการประชุมร่วมกันและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของ ผู้ขอกู้ว่ามีคุณสมบัติตามระเบียบข้อบังคับที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าคณะกรรมการเห็นชอบ ก็ อนุมัติให้ผู้ขอกู้รายนั้นกู้เงินได้

5) กระบวนการทำบัญชีของกองทุน จากการประเมินพบว่า เอกสารบัญชีของกองทุนหมู่บ้านทุกเล่มมีทั้งหมด 9 เล่ม คือ

- 5.1) สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1 ถัง)
- 5.2) สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1 ถัง)
- 5.3) สมุดบัญชีรายรับกองทุน(เงินออม)
- 5.4) สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน(เงินออม)
- 5.5) ทะเบียนค้ำค่าขอกู้
- 5.6) ทะเบียนค้ำลูกหนี้รายตัว
- 5.7) ทะเบียนค้ำเงินฝากตั้งจะ ค้ำหุ้นและเงินรับฝากรายตัว
- 5.8) ทะเบียนคุมทรัพย์สินที่รับเป็นค้ำหุ้น / บริจาคกองทุนหมู่บ้าน
- 5.9) รายงานงบดุลกองทุนหมู่บ้าน

โดยมีเหรียญกษาปณ์เป็นผู้รับผิดชอบ การทำบัญชีได้มีส่วนราชการเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับ

วิธีการทำบัญชีของกองทุนหลายครั้งก็ทำให้เหรียญมีความเข้าใจสามารถทำบัญชีได้พอสมควรแต่ก็ยังไม่ดีนักเพราะไม่มีประสบการณ์ในการทำบัญชีเพราะมีความรู้ที่น้อย แต่ถ้าได้ฝึกฝนไปเรื่อย ๆ ก็คงจะมีความเข้าใจในการทำบัญชีขึ้นกว่านี้

6) การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน จากการสัมภาษณ์ และศึกษาจากเอกสาร กทบข. 2 พบว่าคณะกรรมการ ได้มีการเขียนคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง(กทบข. 2) ยื่นที่อำเภอสีคิ้ว ได้ขึ้นทะเบียนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2544 เลขทะเบียนที่ 30200601

7) การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน จากการสัมภาษณ์ และศึกษาจากเอกสารระเบียบกองทุนหมู่บ้านพบว่ามีการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านขึ้น โดยคณะกรรมการหมู่บ้านและได้มีการจัดประชุมเพื่อแจ้งให้สมาชิกทราบถึงระเบียบกองทุนหมู่บ้าน มีการชี้แจงคุณสมบัติในการเข้าเป็นสมาชิก ระเบียบปฏิบัติในการกู้ยืมเงินกองทุน ให้สมาชิกรับทราบ

8) ผู้กู้ จากการสัมภาษณ์พบว่านำเงินที่กู้ไปประกอบอาชีพที่ตนเองทำอยู่แล้วจำนวนเงินที่ได้จากการขอกู้ ประมาณ 10,000- 20,000 บาทเพื่อไปประกอบ อาชีพ การเกษตร ค้าขาย เลี้ยงสัตว์ เงินที่กู้มาได้นั้นก็เป็นที่ประโยชน์แก่ผู้กู้พอสมควรเพราะจะได้นำไปพัฒนาอาชีพที่ตนเองทำอยู่ หรือทำอาชีพเสริมเพื่อเป็นรายได้แก่ครอบครัว

9) ผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อม จากการประเมินพบว่า ผู้กู้ได้มีการขยายกิจการที่ทำอยู่แล้วใหญ่ขึ้น และมีอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว และมีการพึ่งพาตนเองทำให้ผู้กู้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน

4.3 ผลการประมวลเทคนิคการทำธุรกิจของผู้กู้

จากการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้อาชีพการเกษตร ของหมู่บ้านกุดน้อย สรุปได้ดังนี้

1) อาชีพทำนา ปังจัยนำเข้าที่ตี ได้แก่ ปุย ข้าวพันธุ์ดี กระบวนการที่ดีได้แก่ การฆ่าวัชพืช การใส่ปุ๋ย การเกี่ยวข้าว ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะได้แก่ ได้ข้าวในปริมาณที่มาก ข้าวที่ได้มีคุณภาพดี เมล็ดข้าวใหญ่

2) อาชีพเลี้ยงวัว ปังจัยนำเข้าที่ตี ได้แก่ วัวพันธุ์ดี อาหารวัว หญ้า กระบวนการที่ดีได้แก่ ฉีดยาป้องกันโรค ให้อาหารเสริม และเลี้ยงตามธรรมชาติ ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะได้แก่ วัวตัวใหญ่ รูปร่างดี

3) อาชีพเลี้ยงหมู ปังจัยนำเข้าที่ตีได้แก่ ลูกหมู อาหาร เนื้อแน่น กระบวนการที่ดีได้แก่

ให้อาหารเสริม ล้างโรงเรือนทุกวัน ฉีดยาป้องกันโรค ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะได้แก่ ลูกคอก หมูมีน้ำหนักตัวมาก

4.4 ผลอื่น ๆ ที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านมีอาชีพหลัก คือ ทำไร่ ทำนา เลี้ยงสัตว์ มีค้าขายบ้าง เป็นส่วนน้อย พอมีเงินกองทุนหมู่บ้านเข้ามาทำให้มีเงินที่จะมาช่วยพัฒนาอาชีพเหล่านี้ให้มีคุณภาพมากขึ้นจึงสร้างความกระตือรือร้นในการประกอบอาชีพ เพราะผู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ไป ไม่ได้มีภาระหนี้ที่รับผิดชอบแค่เพียงอาชีพของตนเท่านั้น แต่ยังคงแบกรับภาระหนี้เพิ่มขึ้นอีก ถึงแม้จะเป็นหนี้ที่ช่วยเหลือพวกเขาและมีดอกเบี้ยในการกู้ยืมในอัตราที่ต่ำ แต่ก็ยังเป็นเหตุให้มีภาระความรับผิดชอบมากขึ้นดังนั้นผู้กู้จึงมีการแข่งขันกันในการทำกิจกรรมอาชีพของตนเองมากขึ้นอีกทั้งยังทำให้เกิดศักยภาพในการดำรงชีวิตขึ้นอีกด้วยหรือบางคนนำเงินที่กู้มาประกอบอาชีพที่ทำให้เกิดรายได้เสริมแก่ครอบครัว รายได้ที่เกิดขึ้นก็สามารถนำไปใช้หนี้ที่ผู้กู้ส่วนมากมีหนี้สินกับ ธ.ก.ส สหกรณ์ นายทุนนอกระบบ

4.5 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

กองทุนหมู่บ้านกุดน้อยมีการจัดตั้งขึ้นมาเพื่อรองรับนโยบายของทางรัฐบาลเมื่อมีเงิน 1 ล้านบาทเข้ามาคณะกรรมการกองทุนก็จะเป็นผู้พิจารณาปล่อยกู้ให้แก่สมาชิกกองทุนที่ทำเรื่องขอกู้โดยวงเงินไม่เกิน 20,000บาท ทางหมู่บ้านไม่มีการขอกู้เงินกรณีฉุกเฉินคือวงเงินไม่เกิน 50,000บาท เงินกองทุนที่ปล่อยกู้ไปนี้ก็มีบางส่วนที่นำเงินที่กู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ เช่น ทำเรื่องกู้ไปขายของแต่เอาเงินไปใช้หนี้ที่ค้างชำระอยู่ก่อนแล้ว แต่ผู้ที่นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ก็เป็นส่วนน้อย ส่วนมากที่กู้ไปก็จะนำไปประกอบอาชีพจริง เนื่องจากขณะนี้กองทุนหมู่บ้านกุดน้อยยังไม่ถึงกำหนดการชำระหนี้จึงไม่ทราบว่าจะมีผู้มาชำระหนี้ครบตามจำนวนที่กู้ไปหรือไม่ แต่จากการที่ผู้วิจัยได้เข้าไปปฏิบัติงานในหมู่บ้านเห็นว่ากองทุนหมู่บ้านกุดน้อยน่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของรัฐบาลไม่มากนักน้อยแต่คงไม่ถึงกับล้มเหลวเพราะมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งสามารถเข้าใจปัญหาของสมาชิกกองทุน และมีการให้ความร่วมมืออย่างดีเมื่อส่วนราชการเข้ามาให้คำแนะนำ และนำคำแนะนำนั้นไปถ่ายทอดให้แก่สมาชิกฟังได้อย่างถูกต้อง ทำให้สมาชิกกองทุนมีความเข้าใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบของกองทุน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 จากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

บ้านคุณน้อย หมู่ที่ 1 ตำบลคุณน้อย อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมาเป็นหมู่บ้านที่ก่อตั้งมานานแล้ว และชุมชนก็มีความเข้มแข็งประชากรในหมู่บ้านมีทั้งหมด 280 คน ชาย 135 คน หญิง 145 คน มีอาชีพพอเลี้ยงตัวได้ ผู้นำในหมู่บ้านมีความกระตือรือร้นและแสวงหาความรู้อยู่เสมอและให้ความร่วมมืออย่างดีกับทางราชการ ดังนั้นเมื่อมีข่าวสารจากทางราชการจะรู้ข่าวรวดเร็วและนำมาบอกเล่าให้ประชากรในหมู่บ้านได้รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ได้ทันเหตุการณ์ บ้านคุณน้อยมีการบริหารจัดการชุมชนที่ดีพอสมควรเพราะเป็นหมู่บ้านที่ไม่ใหญ่ทำให้มีการดูแลทั่วถึง เงินกองทุนที่เข้ามาในหมู่บ้านนั้นดูจากการบริหารจัดการเงินกองทุนอื่นที่เคยทำมาก่อนแล้วในหมู่บ้าน เช่น กองทุนน้ำปะปากี้ ยังยืนมาจนถึงทุกวันนี้ การจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านก็น่าจะพัฒนายังยืนต่อไปได้ เงินกองทุนก็ช่วยเข้ามาพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรในหมู่บ้านให้ดีขึ้นมาด้วยช่วยลดภาระหนี้สินจากการต้องไปกู้เงินจากที่มีดอกเบี้ยแพง และยังสอนให้ชาวบ้านมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมากขึ้น และรู้จักข้อดีของตัวเองและต่อผู้อื่นเพราะการกู้เงินกองทุนนี้เป็นการค้ำประกันซึ่งกันและกัน ถ้าผู้ที่ไม่ชำระเงินคืน ผู้ที่ค้ำประกันก็ต้องชำระแทน เงินดอกเบี้ยที่ได้จากกองทุนเงินล้านนี้จะสามารถนำไปใช้ในทางสาธารณะประโยชน์ในหมู่บ้าน ได้อีกมากมาย

5.1.1 ผลการดำเนินงาน

1) หมู่บ้านคุณน้อยได้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านขึ้นมีสมาชิกทั้งหมด 54 คน ระยะเวลาที่จัดตั้งมาจนถึงปัจจุบันประมาณ ปีกว่าแล้ว กองทุนหมู่บ้านมีการจัดการบริหารตามขั้นตอนการดำเนินงานที่ระบุไว้ในระเบียบและนโยบายของรัฐบาล

2) เงิน 1 ล้านบาท จากการสัมภาษณ์ พบว่าได้มีการโอนเงินเข้าเมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2544 โดยโอนเข้าธนาคารออมสิน สาขาสีคิ้ว มรการปล่อยกู้งวดแรกเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 เป็นเงิน 530,000 บาท จำนวน 30 ราย งวดที่ 2 เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2545 เป็นเงิน 209,000 บาท จำนวน 12 ราย งวดที่ 3 เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2545 เป็นเงิน 50,000 บาท ยอดเงินกู้รวม 789,000 บาท เหลือเงินในบัญชี 214,972 บาท (ดอกเบี้ยธนาคาร 3,972 บาท รวมอยู่ในยอดนี้แล้ว)

3) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีทั้งหมด 15 คน มีการเลือกตั้ง 2 วาระ แล้ว

โดยทั้งหมดต้องเป็นคนในหมู่บ้าน และยินยอมที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายคณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ บริหารจัดการกองทุน ออกระเบียบข้อบังคับ รับสมาชิก พิจารณาปล่อยเงินกู้ จัดทำบัญชี จะจัดแบ่งหน้าที่กันตามที่ได้มีการคัดเลือกไว้

4) กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน คุณสมบัติของผู้กู้ อยู่ในหมู่บ้าน ไม่น้อยกว่า 6 เดือน อายุระหว่าง 20-65 ปี เป็นคนมีความประพฤติดีไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด – การพนัน ซื่อสัตย์

5) กระบวนการทำบัญชี บัญชีกองทุนหมู่บ้านกุดน้อยมีทั้งหมด 9 เล่ม โดยมี เสร็จบัญชีเป็นผู้จัดทำ การทำบัญชีก็มีปัญหาบ้างแต่ก็มีส่วนราชการเข้ามาช่วยเหลือให้การอบรมก็ช่วยทำให้เสร็จบัญชีมีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

6) ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้กู้ผู้กู้จะมีประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพมานาน และมีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ ตามเทคโนโลยีปัจจุบัน และมีการหาอาชีพใหม่เข้ามาเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายให้กับตัวเอง

7) จำนวนเงินที่ผู้ได้จากกองทุน จะต้องมีการเขียนโครงการเสนอคณะกรรมการกองทุนจำนวนเงินที่ขอกู้ได้ไม่เกิน 20,000 บาท คณะกรรมการจะเป็นผู้พิจารณาว่าโครงการที่เขียนมานั้นมีความเหมาะสมที่จะอนุมัติเงินกู้เท่าใด การกู้เงินผู้ได้ไม่เกิน 50,000 บาท หมู่บ้านกุดน้อยไม่ได้มีการกู้เงิน

5.2 อภิปรายผล

ในการประเมินโครงการครั้งนี้ยังไม่สามารถประเมินผลได้อย่างชัดเจน และถูกต้องในบางเรื่องเพราะกองทุนหมู่บ้านกุดน้อยยังไม่มีการชำระเงินคืน แต่ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่สามารถอภิปรายผลได้พอสังเขปดังนี้

1) การเกิดกองทุนหมู่บ้านกุดน้อย เกิดจากความร่วมมือของประชากรในหมู่บ้านและมีการให้ความสำคัญกับเงินกองทุนนี้เพื่อที่จะเป็นเงินหมุนเวียนในหมู่บ้านและได้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อดูแลเงินกองทุน

2) การมีระเบียบบริหารกองทุนเพื่อ มีการตั้งคณะกรรมการกองทุนและมีการแบ่งหน้าที่ทำงานที่ชัดเจน และมีการกำหนดระเบียบข้อบังคับของกองทุนที่ถูกต้อง

3) ให้สมาชิกกองทุนมีอาชีพและมีรายได้เสริมที่พอเพียง สามารถพึ่งพาตนเองได้

4) การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง ประชากรในหมู่บ้านมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองทำอยู่เสมอ

5) การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น หมู่บ้านกุดน้อยเป็นหมู่บ้านเล็กผู้

นำชุมชนจึงดูแลทั่วถึง ประชากรในหมู่บ้านให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นอย่างดีเพราะส่วนมากก็จะเป็นญาติกัน ถ้าใครมีปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพก็สามารถปรึกษาหารือกันได้ และมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง

6) จากการสัมภาษณ์พบว่า ทักษะคติและความเข้าใจของประชากรในหมู่บ้าน มีทัศนคติที่ดีต่อนโยบายและมีความเข้าใจในโครงการค่อนข้างดี โดยเฉพาะกลุ่มผู้อาวุโสซึ่งมักถูกมองข้ามในเรื่องต่าง ๆ กลับมีความเข้าใจในเรื่องนี้ดี

7) เงิน 1 ล้านบาทปล่อยกู้ไปแล้ว 789,000 บาท เหลือ 214,972 บาท ดอกเบี้ยเงินกู้ยังไม่จ่าย เพราะยังไม่มีการชำระเงินคืน

8) คณะกรรมการส่วนหนึ่งมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินการน้อยมากนั้นมาจากการที่ต่างคนต่างทำงานประจำของตนเอง จึงไม่ค่อยได้มาดำเนินการเกี่ยวกับกองทุน บ่อยนักภาระหน้าที่จึงตกอยู่ที่ประธานกองทุน และกรรมการบางคน

9) ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวก

9.1) ประสบการณ์ของคนในชุมชนที่ประสบความล้มเหลวมาก่อนจึงได้อาศัยเป็นบทเรียนที่ให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำซาก

9.2) ทำให้คนในชุมชนที่ไม่มีเงินทุนในการประกอบอาชีพเสริม ได้กู้เพื่อเพิ่มรายได้

9.3) ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น

10) ปัจจัยด้านลบ

คนในชุมชนยังมีสภาพเป็นลูกหนี้ของธนาคารเพื่อการเกษตร (ธ.ก.ส.) และนายทุนในอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง ทำให้ขาดเงินหมุนเวียนเพราะเงินด้านหนึ่งต้องเอาไปใช้หนี้ทำให้ไม่สามารถดำรงทุนให้เติบโตได้ในระยะเวลาอันสั้น

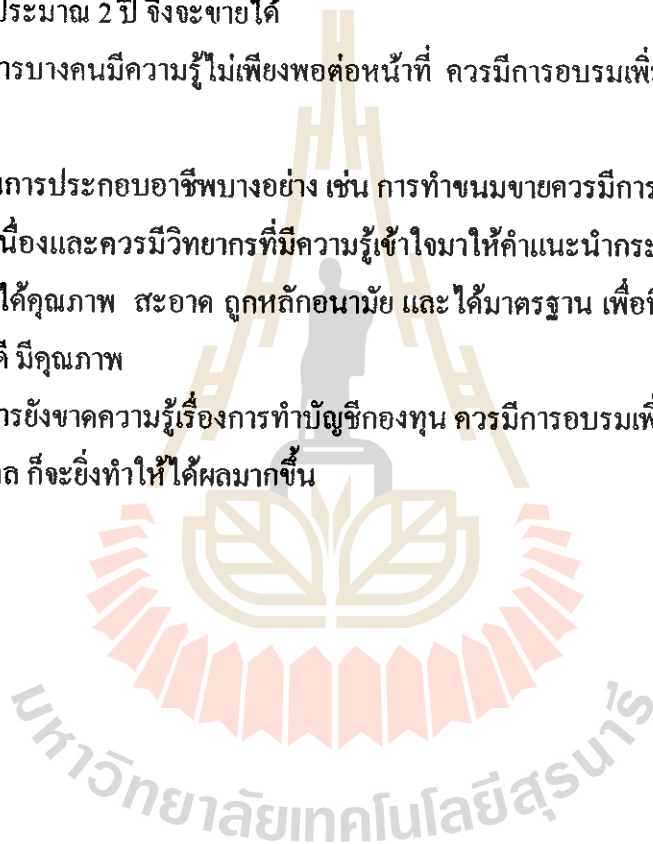
11) ผลโดยตรง มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน มีการจ้างงานเพิ่ม มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ภายในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น ลดปัญหาการว่างงานของคนในหมู่บ้านได้

12) ผลกระทบโดยตรง คือการกู้ยืมเงินเพื่อประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้การประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้านมีความมั่นคง ความเป็นอยู่ของคนในครอบครัวดีขึ้น สังคมครอบครัวเกิดความใกล้ชิดสนิทสนมกัน

13) ผลกระทบทางอ้อม มีความสามัคคีเกิดขึ้นในหมู่บ้าน มีการปรึกษาหารือเรื่องการประกอบอาชีพ มีการทำงานร่วมกัน คิดร่วมกัน มีความหวงแหนทรัพยากร ปกป้องจิตสำนึกในการพัฒนาบ้านเกิด ความร่วมมือร่วมแรงในการทำกิจกรรมที่เป็นส่วนรวมมากขึ้น ผลกระทบอีกอย่างหนึ่งคือ มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจจากระดับหมู่บ้านสู่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับประเทศต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

- 1) ทางรัฐบาลควรมีเงินเคื่อนให้ทางคณะกรรมการเพราะการมาทำงานตรงนี้ก็ต้อองสูญเสียเวลาในการประกอบอาชีพของตนเอง และคณะกรรมการจะ ได้มีความกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้น
- 2) ต้องการให้เพิ่มวงเงินกู้และขยายระยะเวลาการชำระเงินกู้ เพราะผู้กู้บางรายต้องการใช้เงินลงทุนมากกว่านี้ และการประกอบอาชีพบางอย่างก็ได้ผลตอบแทนช้า เช่น เลี้ยงวัว เพราะต้องใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงประมาณ 2 ปี จึงจะขายได้
- 3) คณะกรรมการบางคนมีความรู้ไม่เพียงพอต่อหน้าที่ ควรมีการอบรมเพิ่ม เพื่อให้เข้าใจมากขึ้น
- 4) เงินที่ก้ไปในการประกอบอาชีพบางอย่าง เช่น การทำขนมขายควรมีการรวมกลุ่มกันทำเป็นอาชีพเสริมอย่างค่อเนื่องและควรมีวิทยากรที่มีความรู้เข้าใจมาให้คำแนะนำกระบวนการผลิตที่ดีเพื่อที่จะให้ได้ผลผลิตที่ได้คุณภาพ สะอาด ถูกหลักอนามัย และได้มาตรฐาน เพื่อที่ผู้บริโภคจะได้มั่นใจว่าได้บริโภคของที่ดี มีคุณภาพ
- 5) คณะกรรมการยังขาดความรู้เรื่องการทำบัญชีกองทุน ควรมีการอบรมเพิ่มมากขึ้น ถ้าเป็นการสอนเป็นรายบุคคล ก็จะทำให้ได้ผลมากขึ้น

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท. (2544). ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านหรือกชช.2ก. กรุงเทพฯ : เพิ่มเสริมกิจ
- คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท. (2544). แบบประมวลผลและเทียบเป้าหมาย ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของครัวเรือน ราษฎรหมู่บ้านหรือปฐ.2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
- เฉลิม นริภักดีและคณะ. (2545). ชุมชนศึกษานิตยสาร. นนทบุรี : เอส.อาร์.พริ้นท์ติ้ง แมสโปรดักส์
- สมหวัง พริยานุวัฒน์. (2545). รวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชัย พันธเสนและคนอื่นๆ. (2545). ชุมชนวิชาการจัดการธุรกิจชุมชน. กรุงเทพฯ : ศรีสยามพริ้นท์ แอนด์แพคเกจ.
- อุดม จำรัสพันธุ์, ชาตรี นาคะกุล, ชาติชาย ม่วงปฐมและสมชาย วรกิจเกษมสกุล.(2545). ชุมชนวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา. นครราชสีมา : ทัศนทองการพิมพ์
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสีคิ้ว. (2545). เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงการปฏิบัติตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา. มปท.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (2544). คู่มือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรการจัดการและการประเมินโครงการ. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, คณะทำงานเพื่อเพิ่มสัมฤทธิ์ผลการนิเทศงานนักศึกษา.(2545) คู่มือการจัดเก็บข้อมูล บร.1 – บร.12. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- คณะกรรมการและกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน (2544). คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.